ტურიზმის ბაზრის მიმოხილვა

Turkish Airlines ინარჩუნებს წამყვან პოზიციას საქართველოს საავიაციო ბაზარზე, 2017 წლის 9 თვეში გადაყვანილ მგზავრთა რაოდენობის მიხედვით. თუმცა, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში გაზრდილმა კონკურენციამ ავიაკომპანიის პოზიცია შეასუსტა და მისი წილი საქართველოს საავიაციო ბაზარზე თითქმის განახევრდა, 2015 წელს არსებული 19.8%-დან 2017 წლის 9 თვეში არსებულ 11.2%-მდე. Georgian Airways, ერთადერთი ადგილობრივი ავიაკომპანია, მცირედით ჩამორჩება თურქულ ავიახაზებს და ბაზრის 9.6%-იანი წილი უკავია. ქუთაისიდან ევროპის ქალაქებში დამატებული ფრენების შედეგად, Wizz Air-ის კონკურენტული პოზიცია მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა. დაბალბიუჯეტიანი ავიაკომპანიის წილი 2015 წელს არსებული 4.6%-დან (100,464 მგზავრი) 7.7%-მდე (240,055 მგზავრი) გაიზარდა 2017 წლის 9 თვეში. ჯამურად, წამყვანი სამეულის წილი ბაზარზე მცირდება, გამომდინარე იქიდან, რომ საქართველოს საავიაციო ბაზარზე მოქმედი კომპანიების რიცხვი 2015 წელს არსებული 33-დან 52-მდე გაიზარდა.

საჰაერო ტრანსპორტით ჩამოსული ვიზიტორების წილი საქართველოში მზარდია. ეს დიდწილად საჰაერო კავშირების გაუმჯობესებისა და მეორადი ბაზრებიდან შემოსული ვიზიტორების რაოდენობის ზრდის შედეგია. საჰაერო ტრანსპორტით ჩამოსული ვიზიტორების რაოდენობამ მიაღწია 1.4მლნ-ს (+49.0% წ/წ) 2017 წლის 10 თვეში და მთლიანი ვიზიტორების 21.5% შეადგინა (13.5% 2015 წლის 10 თვეში). საჰაერო ტრანსპორტით ჩამომსვლელთა მატებამ და ევროკავშირთან ვიზა ლიბერალიზაციამ განაპირობა 2017 წლის 10 თვეში საქართველოს აეროპორტებში მგზავრთა ნაკადის შთამბეჭდავი ზრდა: +41.1% წ/წ თბილისში (2.7მლნ მგზავრი), +58.7% წ/წ ბათუმში (0.5მლნ) და +65.6% წ/წ ქუთაისში (0.4მლნ).

საჰაერო მიმოსვლა დასავლეთ ევროპასთან და მეორად აზიურ ბაზრებთან უახლოეს მომავალში კიდევ უფრო გააქტიურდება. Wizz Air-მა დააანონსა ოთხი ახალი პირდაპირი ფრენა 2018 წლის მაისიდან: რომის, პარიზის, პრაღის და ბარსელონის მიმართულებით. 2017 წლის ოქტომბრის მონაცემებით, Wizz Air ყოველკვირეულად 24 ფრენას ახორციელებს 11 მიმართულებით. ქუთაისის აეროპორტის გაფართოების პროექტი, რომლის დასრულება 2018 წლის მეორე კვარტალში იგეგმება, მნიშვნელოვანია დამატებითი ფრენების დასაკმაყოფილებლად. ასევე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები რამდენიმე აზიურ ავიახაზებთან, მათ შორის ჩინურ და ინდურ კომპანიებთან, საქართველოს ბაზარზე შემოსვლის შესახებ.

ძირითადი ინდიკატორები	
საერთაშორისო ვიზიტორები, 2016	6,360,503
ტურისტები, 2016	2,720,970
ტურიზმიდან შემოსავლები მშპ-სთან, 2016	15.1%
უვიზო რეჟიმის ქვეყნები	98
პირდაპირი ფრენები საქართველოდან	79
ავიაკომპანიები	37
განთავსების ობიექტები	1,945
ოთახები	27,366

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო, საგარეო საქმეთა სამინისტრო

ცხრილი 1: ვიზიტორები ქვეყნების მიხედვით, '000

ქვეყანა	10თ17	წ/წ ზრდა
აზერბაიჯანი	1,431	10.8%
სომხეთი	1,389	15.8%
რუსეთი	1,228	33.3%
თურქეთი	1,037	-4.1%
ირანი	292	122.8%
უკრაინა	171	11.5%
ისრაელი	115	35.9%
საუდის არაბეთი	55	171.5%
ყაზახეთი	52	16.5%
პოლონეთი	50	19.5%
ინდოეთი	48	70.0%
გერმანია	47	29.1%
ბელარუსი	44	27.8%
აშშ	38	24.6%
გაერთიანებული სამეფო	24	40.0%
სხვა	411	36.9%
ჯამი	6,431	18.8%

წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 1: ვიზიტების რაოდენობა აეროპორტების მიხედვით

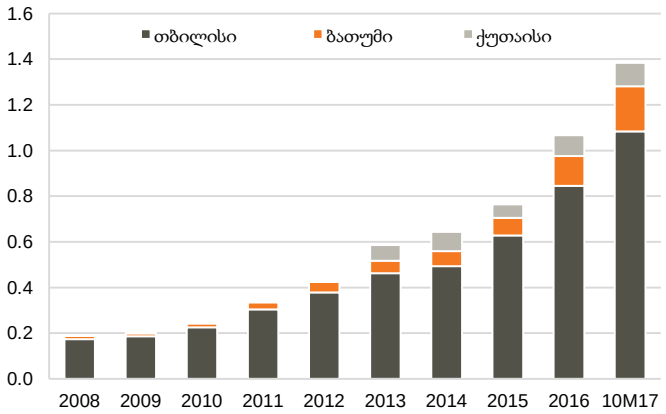

წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 2: საქართველოს საავიაციო ბაზრის წილები

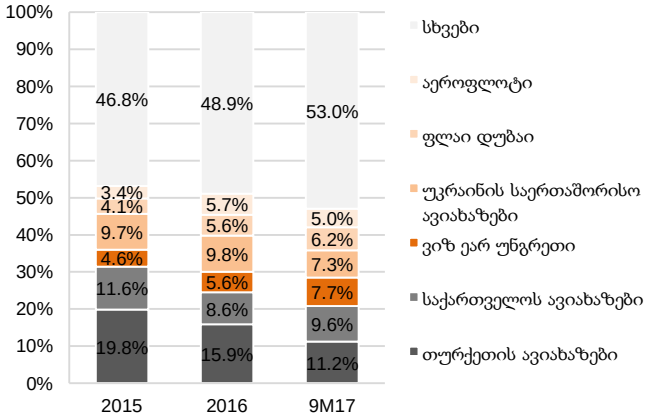

წყარო: სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო

ნინო პაპავა
საინვესტიციო კვლევების დეპარტამენტის უფროსი | n.papava@gt.ge | +995 322 401 111 ext.4693
კახაბერ სამყურაშვილი
ანალიტიკოსი | ksamkurashvili@gt.ge | +995 322 401 111 ext.4298

გთხოვთ იხილოთ მნიშვნელოვანი შეტყობინება დოკუმენტის ბოლო გვერდზე.

საერთაშორისო ვიზიტორები საქართველოში

2017 წლის ოქტომბერში საქართველოში შემოსული საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობა 0.61 მლნ-ს გაუტოლდა (+15.2% წ/წ). წამყვანი ქვეყნების ოთხეულიდან, ვიზიტორების რიცხვი მნიშვნელოვნად გაიზარდა რუსეთიდან (+30.3% წ/წ), სომხეთიდან (+12.7% წ/წ) და აზერბაიჯანიდან (+9.1% წ/წ). მეოთხე თვეა იზრდება თურქეთიდან შემოსული ვიზიტორების რაოდენობაც (+2.4% წ/წ), თუმცა შედარებით დაბალი ტემპით ვიდრე წინა სამ თვეში. ევროკავშირის ქვეყნებიდან შემოსული ვიზიტორების რაოდენობა ოქტომბერში წლიურად 17.4%-ით გაიზარდა და თითქმის 30,000-ს მიაღწია.

საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობამ 2017 წლის 10 თვეში 6.43მლნ შეადგინა (+18.8% წ/წ). ვიზიტორების რიცხვი გაიზარდა ყველა წამყვანი ქვეყნიდან, გარდა თურქეთისა (-4.1% წ/წ). ვიზიტორთა რაოდენობის ზრდაში წამყვანი როლი ითამაშა რუსეთმა (+33.3% წ/წ), თუმცა აზერბაიჯანიდან და სომხეთიდანაც ორნიშნა ზრდა დაფიქსირდა. ირანელი ვიზიტორების რაოდენობა 2.3-ჯერ, 292,000-მდე გაიზარდა. 2017 წელს, ვიზიტორთა რაოდენობით, ირანმა გადაუსწრო უკრაინას (170,797) და მეხუთე ადგილზე გადაინაცვლა.

2017 წლის 10 თვის მონაცემებით, მეორადი ბაზრებიდან დაფიქსირდა მაღალი ზრდის ტემპები. მეორადი ბაზრებიდან (ევროკავშირის გარდა) ვიზიტორების მატებამ 3.8 პ.პ. შემატა ჯამურ 18.8%-იან ზრდას. ისრაელიდან შემოსული ვიზიტორების რაოდენობა თითქმის 115,000-ზე (+35.9% წ/წ) ავიდა, ხოლო საუდის არაბეთიდან ვიზიტორების რაოდენობამ თითქმის 55,000-ს მიაღწია (+171.5% წ/წ). ევროკავშირიდან ჩამოსული ვიზიტორების რაოდენობა 24.0%-ით გაიზარდა და 293,000-ს გადააჭარბა, დიდწილად გერმანიის, პოლონეთის და გაერთიანებული სამეფოს ხარჯზე.

გრაფიკი 3: ვიზიტორები ქვეყნების მიხედვით, ოქტომბერი 2017 (მლნ)

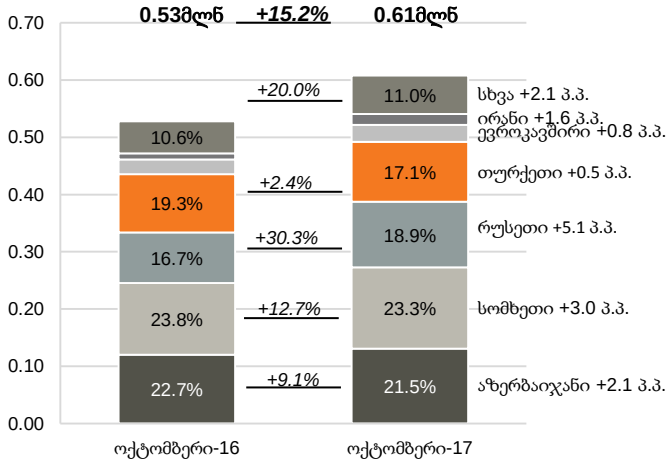

შენიშვნა: პ.პ. - პროცენტული პუნქტი კონტრიბუცია ვიზიტორების ჯამურ ზრდაში
წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 4: ვიზიტორები ქვეყნების მიხედვით, 10თ17 (მლნ)

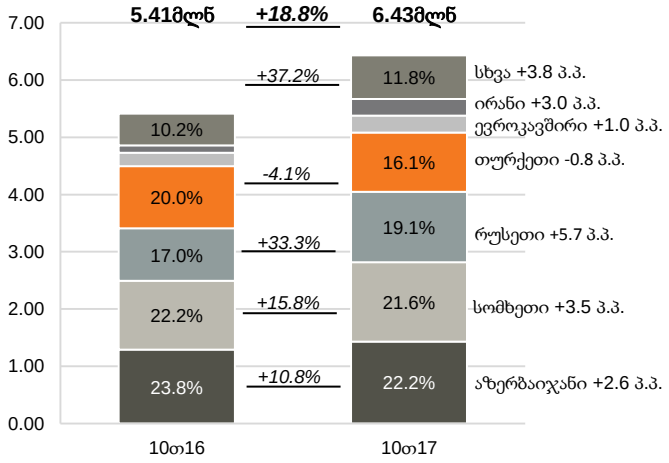

შენიშვნა: პ.პ. - პროცენტული პუნქტი კონტრიბუცია ვიზიტორების ჯამურ ზრდაში
წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

2017 წლის ოქტომბრის მონაცემებით, ტურისტები კვლავ წამყვან როლს თამაშობენ უცხოელი ვიზიტორების რაოდენობის ზრდაში. იმ ვიზიტორების რიცხვი, რომლებმაც საქართველოში 24 საათზე მეტი დაჰყვეს (ტურისტები), 19.9%-ით გაიზარდა და ჯამური ვიზიტორების 42.7% შეადგინა. ასევე გაიზარდა ერთდღიანი (+3.5% წ/წ) და ტრანზიტული ვიზიტორების (+24.9% წ/წ) რიცხვიც . 2017 წლის 10 თვის მონაცემებით, ტურისტების რაოდენობამ 3.0მლნ შეადგინა (+28.0% წ/წ), რაც უკვე აღემატება 2016 წლის ჯამურ მონაცემს.

გრაფიკი 5: ვიზიტორები კატეგორიების მიხედვით, ოქტომბერი 2017 (მლნ)

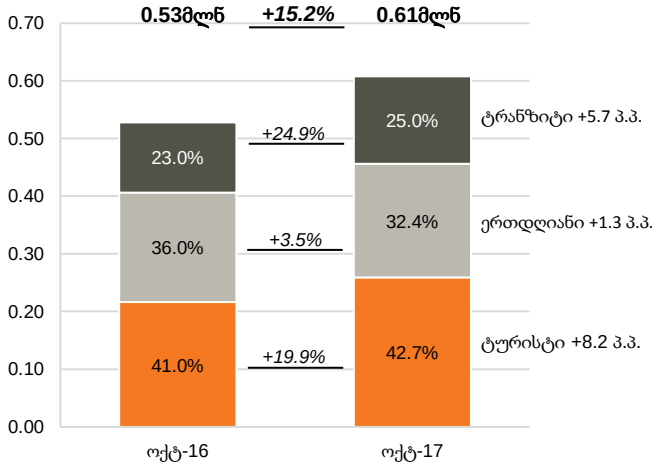

შენიშვნა: პ.პ. - პროცენტული პუნქტი კონტრიბუცია ვიზიტორების ჯამურ ზრდაში
წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 6: ვიზიტორები კატეგორიების მიხედვით, 10თ17 (მლნ)

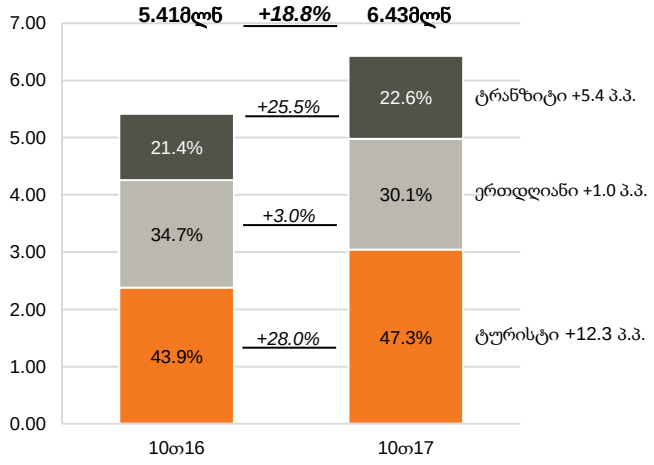

შენიშვნა: პ.პ. - პროცენტული პუნქტი კონტრიბუცია ვიზიტორების ჯამურ ზრდაში
წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

ცხრილი 2: ტურიზმის ძირითადი ინდიკატორები

	2012	2013	2014	2015	2016	10თ17
ტურიზმიდან შემოსულობები, მლნ $	1,410	1,719	1,787	1,935	2,166	2,164*
საერთაშორისო ვიზიტორები	4,428,221	5,392,303	5,515,559	5,901,094	6,360,503	6,430,824
კატეგორიების მიხედვით						
ტურისტი	*1,789,592*	*2,065,296*	*2,229,094*	*2,281,971*	*2,720,970*	*3,042,907*
ტრანზიტი	*754,959*	*1,188,791*	*1,114,036*	*1,400,835*	*1,321,344*	*1,451,731*
ერთდღიანი	*1,883,670*	*2,138,216*	*2,172,429*	*2,218,288*	*2,318,189*	*1,936,186*
ქვეყნების მიხედვით						
აზერბაიჯანი	*931,933*	*1,075,857*	*1,283,214*	*1,393,257*	*1,523,703*	*1,430,703*
სომხეთი	*921,929*	*1,291,838*	*1,325,635*	*1,468,888*	*1,496,437*	*1,389,377*
თურქეთი	*1,533,236*	*1,597,438*	*1,442,695*	*1,391,721*	*1,256,561*	*1,227,776*
რუსეთი	*513,930*	*767,396*	*811,621*	*926,144*	*1,038,750*	*1,037,105*
სხვა	*527,193*	*659,774*	*652,394*	*721,084*	*1,045,052*	*1,345,863*
აეროპორტები	429,364	585,716	643,088	764,588	1,066,378	1,382,954
მათ შორის						
თბილისი	*378,947*	*462,173*	*493,895*	*627,903*	*845,830*	*1,083,151*
ქუთაისი	*46,272*	*54,975*	*65,528*	*77,490*	*129,551*	*198,213*
ბათუმი	*4,145*	*68,568*	*83,665*	*59,195*	*90,997*	*101,590*
განთავსების ობიექტები	826	940	1,035	1,374	1,742	1,945
ოთახები განთავსების ობიექტებში	13,123	15,781	17,303	21,429	24,854	27,366
საწოლები განთავსების ობიექტებში	30,857	37,159	40,809	51,165	59,636	66,184

**9 თვის მონაცემი*
წყარო: ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, სამოქალაქო ავიაციის საგენტო, საქართველოს ეროვნული ბანკი

მნიშვნელოვანი შეტყობინება

ეს დოკუმენტი მკაცრად კონფიდენციალურია და მომზადებულია სს "გალტ ენდ თაგარტის" ("Galt & Taggart") მიერ, რომელიც არის სს ბიჯეო ჯგუფის ("ჯგუფი") წევრი, მხოლოდ საინფორმაციო მიზნებისთვის და მასში ნახსენები კომპანიებისგან დამოუკიდებლად. ეს დოკუმენტი არ წარმოადგენს რაიმეს ნაწილს და არ უნდა იქნას განხილული, როგორც შეთავაზება ან კლიენტების მოზიდვა ან მოწვევა რაიმე აქტივების ყიდვისთვის ან გაყიდვისთვის, ან გამოწერისთვის და ამ დოკუმენტის არცერთი ნაწილი არ ქმნის საფუძველს კონტრაქტისთვის ან ვალდებულებისთვის და არ შეიძლება განხილული იყოს, როგორც რეკომენდაცია რაიმე მსგავსი ქმედებისთვის.

გალტ ენდ თაგარტი უფლებამოსილია აწარმოოს პროფესიონალური აქტივობა საქართველოს ბაზარზე. ამ დოკუმენტის ცირკულირება გარკვეული იურისდიქციების ფარგლებში შეიძლება აკრძალული იყოს კანონით. პირებს, რომელთა მფლობელობაშიც ეს დოკუმენტი აღმოჩნდება, გალტ ენდ თაგარტისგან მოეთხოვებათ დაიცვან ყველა ის შეზღუდვა, რომელიც მოქმედებს მათ მიმართ. ეს დოკუმენტი არ არის განზრახული გავრცელებისთვის, პირდაპირ ან ირიბად, ან გამოყენებისთვის ნებისმიერი პირის ან ორგანიზაციის მიერ, რომელიც არის რაიმე ადგილის, სახელმწიფოს ან სხვა რაიმე იურისდიქციის მკვიდრი ან მოქალაქე, სადაც ამგვარი გავრცელება, პუბლიკაცია, ხელმისაწვდომობა ან გამოყენება კანონის ან რეგულაციის საწინააღმდეგო იქნებოდა ან რომელიც მოითხოვდა რეგისტრაციას ან ლიცენზირებას ამგვარი იურისდიქციის ფარგლებში.

ინვესტიციები (ან მოკლევადიანი გარიგებები) განვითარებად ბაზრებზე დაკავშირებულია მნიშვნელოვან რისკთან და მერყევობასთან და შეიძლება არ იყოს ყველასთვის შესაფერისი. ამ დოკუმენტის მიმღებმა პირებმა უნდა მიიღონ საკუთარი საინვესტიციო გადაწყვეტილებები, რომლებიც მათ მიაჩნიათ სწორად, მათ საკუთარ ამოცანებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე დაყრდნობით. ამ პროცესში ამგვარი მიმღები პირები დარწმუნებული უნდა იყვნენ თავიანთ ქმედებებში, როცა ახორციელებენ რისკების შეფასებას, რომლებიც დამახასიათებელია განვითარებად ბაზრებზე ინვესტირებისთვის, მათ შორის პოტენციური პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა, სხვა პოლიტიკური რისკები, კერძოდ, ცვლილებები კანონებში და ტარიფებში, აქტივების ნაციონალიზაცია და ვალუტის გაცვლითი კურსის რისკი.

გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩევლების ან აგენტების, ან რომელიმე სხვა პირის მიერ არ მომხდარა რაიმე რწმუნების, გარანტიის ან ვალდებულების წარდგენა ან აღება, აშკარად გამოხატულის ან ნაგულისხმევის, და ამ დოკუმენტს არ აქვს პრეტენზია მასში არსებული ინფორმაციის უტყუარობაზე, სისწორეზე და ამომწურავობაზე (და იმაზე, რომ რაიმე ინფორმაცია არ არის გამოტოვებული ამ დოკუმენტიდან) და არ შეიძლება მასზე დაყრდნობა. ეს დოკუმენტი არ უნდა განიხილებოდეს, როგორც ბაზრების, ინდუსტრიების და/ან კომპანიების სრული აღწერა, რომლებიც მასში არის ნახსენები. ამ დოკუმენტის არცერთი ნაწილი არ წარმოადგენს სამართლებრივ, საინვესტიციო, ბიზნეს ან საგადასახადო რჩევას, წარსულის ან მომავლის მიმართ, გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩევლების ან აგენტების მხრიდან. დოკუმენტის მიმღებებს მოეთხოვებათ ჩაატარონ მათი საკუთარი დამოუკიდებელი კვლევა და შეფასება ამ დოკუმენტში განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით. ნებისმიერი საინვესტიციო გადაწყვეტილება მიღებული უნდა იქნას მხოლოდ ინვესტორის პირადი შეხედულებით. კანონის თანახმად, გალტ ენდ თაგარტი ან ჯგუფის რომელიმე წევრი ან მათი დირექტორები, თანამშრომლები, ფილიალები, მრჩევლები ან აგენტები პასუხისმგებლობას არ იღებენ ნებისმიერ ვალდებულებაზე რაიმე ზიანის ან ზარალის მიმართ, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას, პირდაპირ ან ირიბად, ამ დოკუმენტის ან მისი შინაარსის რაიმე გამოყენების შედეგად, ან რაიმენაირად უკავშირდებოდეს ამ დოკუმენტს, ან რაიმე ქმედების, ან უმოქმედობის შედეგად რომელიმე მხარის მიერ, ამ დოკუმენტის საფუძველზე.

ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაცია ექვემდებარება შემოწმებას, სრულყოფას და ცვლილებას შეტყობინების გარეშე და გალტ ენდ თაგარტს არ აქვს რაიმე ვალდებულება ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაციის განახლების ან აქტუალურობის შენარჩუნების მიმართ. ამ დოკუმენტის მიწოდება არც ერთ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ არ მომხდარა ინფორმაციის ცვლილება ამ დოკუმენტის თარიღის შემდგომ ან იმ თარიღის შემდგომ, როდესაც ეს დოკუმენტი უკანასკნელად განახლდა, ან რომ ამ დოკუმენტში მოცემული ინფორმაცია უტყუარია რაიმე პერიოდისთვის იმ თარიღის შემდეგ, როდესაც მისი მიწოდება მოხდა, ან, თუ განსხვავებულია, ამ დოკუმენტში მითითებული თარიღის შემდეგ. გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩევლების ან აგენტების მიერ არ გაცემულა რაიმე რწმუნება ან გარანტია, აშკარად გამოხატული ან ნაგულისხმევი ამ ინფორმაციის სისწორესთან და ამომწურავობასთან დაკავშირებით.

ამ დოკუმენტში მოწოდებული ინფორმაცია და გამოთქმული მოსაზრებები ემყარება ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო გამოცემის თარიღისთვის და წარმოადგენს მხოლოდ გალტ ენდ თაგარტის შიდა კვლევის ნაწილს. მოსაზრებები, პროგნოზები და შეფასებები, რომლებიც მოცემულია მასში, მიღებულია მესამე მხარის წყაროებიდან, რომლებიც მიჩნეულია სანდოდ და კეთილსინდისიერად, და შეიძლება შეიცვალოს შეტყობინების გარეშე. მესამე მხარის პუბლიკაციები, კვლევები და გამოკითხვები ზოგადად აჩვენებს, რომ ამ დოკუმენტში მოცემული ინფორმაცია მიღებულია წყაროებიდან, რომლებიც მიჩნეულია სანდოდ, მაგრამ არ არსებობს ამ მონაცემების სისწორის და ამომწურავობის გარანტია. შესაბამისად, არ შეიძლება დაყრდნობა ნებისმიერ იმ მონაცემზე, რომელიც მოცემულია ამ დოკუმენტში. არც გალტ ენდ თაგარტი, არც ჯგუფის რომელიმე წევრი, ან მათი დირექტორები, თანამშრომლები, ფილიალები, მრჩევლები ან აგენტები არ გასცემენ რაიმე რწმუნებას ან გარანტიას, აშკარად გამოხატულს ან ნაგულისხმევს, ამ დოკუმენტის სარგებლიანობაზე მომავალი საქმიანობის პროგნოზირების საკითხში, ან რომელიმე ფასიანი ქაღალდის ან აქტივის მიმდინარე ან მომავალი ღირებულების შეფასებაში.

გალტ ენდ თაგარტს და ჯგუფის ნებისმიერ წევრს შეიძლება ჰქონდეს ბიზნესი ან ცდილობდეს ბიზნეს-ურთიერთობის დამყარებას კომპანიებთან, რომლებიც მოცულნი არიან ამ კვლევით. შედეგად, ინვესტორებმა უნდა იცოდნენ ინტერესთა პოტენციური კონფლიქტის შესახებ, რომელსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაციის ობიექტურობაზე.

ეს დოკუმენტი კონფიდენციალურია გალტ ენდ თაგარტის კლიენტებისთვის და კვლევითი მასალების გამომწერებისთვის. ამ დოკუმენტის ან მისი ნებისმიერი ნაწილის უნებართვო კოპირება, გავრცელება, პუბლიკაცია ან განმეორებითი გადაცემა რაიმე მედიით ან რაიმე ფორმით ნებისმიერი მიზნისთვის მკაცრად აკრძალულია.

ამ დოკუმენტის მიმღები პირები პასუხისმგებელნი არიან ვირუსების და სხვა დესტრუქციული მოვლენებისგან დაცვაზე. ელექტრონული გადაცემის მიღება ხდება მიმღები პირის საკუთარი რისკის ხარჯზე და წარმოადგენს მის პასუხისმგებლობას, მიიღოს ზომები, რომ ვირუსებისგან და სხვა დესტრუქციული მოვლენებისგან უზრუნველყოს დაცვა.

გალტ ენდ თაგარტი
მისამართი: აღმაშენებლის გამზირი 79, თბილისი, 0102,
საქართველო
ტელ: + (995) 32 2401 111
ელ. ფოსტა: research@gt.ge

საინვესტიციო კვლევების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი
ნინო პაპავა | n.papava@gt.ge

ანალიტიკური განყოფილების უფროსი
გიორგი ირემაშვილი | giremashvili@gt.ge

ანალიტიკოსი
მარიამ ჩახვაშვილი | mchakhvashvili@gt.ge

ანალიტიკოსი
ბაჩანა შენგელია | bshengelia@gt.ge

ანალიტიკოსი
კახაბერ სამყურაშვილი | ksamkurashvili@gt.ge

ანალიტიკოსი
ანა ნაჭყებია | ananachkebia@gt.ge

წამყვანი ეკონომისტი
ევა ბოჭორიშვილი | evabochorishvili@gt.ge

ეკონომისტი
ლაშა ქავთარაძე | lashakavtaradze@gt.ge

ანალიტიკოსი
იოსებ ქუმსიშვილი | ikumsishvili@gt.ge